

107701 - Namazın Geçerlilik Şartları

Soru

Namazın Geçerlilik Şartları Nelerdir?

Detaylı cevap

Şart, Usul ehlinin itibar ettiği terim anlamı: Bir hususun yokluğuyla hükmün yokluğudur. Ancak onun varlığı, hükmün varlığını gerektirmez.

Namazın geçerlilik şartları: Namazın geçerliği ona bağlı olan hususlardır. Öyleki bir bir şart bile eksik olduğunda namaz geçersiz sayılır.

Namazın şartları: Vaktin girmesi. Bu şart, en önemli şart olup vakit girmeden kılınan namazın geçersiz olduğuna dair icma vardır. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: “Şüphesiz namaz, mü’minlere belirli vakitlere bağlı olarak farz kılınmıştır.” (Nisa/103)

Yüce Allah, namazın vakitlerini Kur’an’da genel olarak zikretmiştir: “Güneşin batıya yönelmesinden gecenin kararmasına kadar namaz kıl; sabah vakti de namaz kıl, zira sabah namazına melekler şahit olur.” (İsra/78) Güneşin batıya yönelmesi ile gecenin kararması arasında dört vakit namaz mevcuttur: Öğlen, ikindi, akşam ve yatsı.

Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem bu vakitleri hadislerde detaylıca açıklamıştır. İlgili konu (9940) sorunun cevabında açıklanmıştır.

İkinci şart: Avreti örtmek. Her kim avreti açık halde namaz kılsa namazı geçersizdir. Yüce Allah şöyle buyurdu: “Ey Âdemoğulları! Her mescide gidişinizde güzel giysilerinizi giyin ve yiyin, için, fakat israf etmeyin, Çünkü Allah israf edenleri sevmez.” (Ararf/31)

Avret namaz kılanlara göre farklı hükümlere tabidir:

a-Hafif avret, yedi ile on yaş arasında olan erkeklerin avreti sadece ön ve arka avretidir.

b-Orta avret, on ve on yaş üstü olanlar içindir. Avretin sınırı göbük ile diz arasındadır.

c-Büyük avret, buluğ çağına ermiş kadının avreti. Şüphesiz namazda kadının el ve yüz hariç tüm vücudu avrettir. Alimler ayak hususunda ihtilaf etmişlerdir.

Üç ve dördüncü şart: Hadesten taharet ve necasetten taharettir.

Hadesten taharet küçük ve büyük hadesten taharettir. Her kim abdesti bozulmuş bir şekilde namaz kılsa alimlerin icmasıyla namazı geçersizdir. Ebu Hureyre Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: "Abdesti bozulan kimse abdest almadığı müddetçe Allah onun namazını kabul etmez" (Buhari 6954)

Necasetten taharet, her kim üzerinde bir necaset olduğu halde namaz kılsa namazı geçersizdir. Namaz kılacak kimse üç yerde olabilecek necasetlerden sakınması gerekir. Birincisi: Vücudundan, namaz kılan kimse tüm vücudunu necasetten arındırması gerekir. İbn Abbas Radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem iki kabrin yanından geçti ve: "Muhakkak bunlara azap edilmektedir. Ama büyük bir şey dolayısıyla azap olunmuyorlar. Bunların biri laf taşıyıp götürürdü, diğeri ise kendi sidiğinden korunmazdı" (Muslim 292)

İkincisi: Elbise, Esmâ bin Ebu Bekr Radiyallahu anhuma'dan rivayet edildiğine göre bir kadın Nebî -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek biz kadınlardan birisi hayızlı iken giydiği elbisesini ne yapsın? dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: Önce onu kazınsın, sonra su ile ovuşturursun sonrada yıkasın ve o elbiseyle namazını kılsın buyurmuştur. (Buhari 227)

Üçüncüsü: Namaz kılanan yer, Enes bin Malik Radiyallahu anhu'dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: "Bir bedevi gelip, mescidin köşesine idrarını yaptı. İnsanlar ona engel olmaya kalkıştıklarında, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem onların bunu yapmalarına izin vermedi. Bedevi bevletmeyi bitirdiğinde, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem büyük bir kova ile su dökülmesini emretti ve (emri yerine getirilip) su döküldü."

Beşinci Şart: Kibleye yönelmek. Gücü yettiği halde kible yönü dışında namaz kılan kimsenin namazı icmayla geçersizdir. Yüce Allah şöyle buyurdu: " Artık yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir. Her nerede bulunursanız, yüzünüzü onun yönüne çevirin." (Bakara/144)

Namazını yanlış kılan kişi hadisinde Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle demiştir:
“Sonra Kibleye yöneldiğinde tekbir getir” (Buhari 6667)

Altıncı şart: Niyet. Her kim niyet getirmeden namaz kılsa namazı geçersizdir. Ömer bin Hattab Radiyallahu anhu’dan rivayet edildiğine göre şöyle dedi: Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dediğini işittim: “Ameller niyetlere göre değerlendirilir. Her kişiye niyet ettği vardır” (Buhari/1)

Yüce Allah niyetsiz ameli kabul etmez.

Yukarıda sayılan altı şart namaza özeldir. Ancak bunlara ek olarak her ibadet için gerekli şartlar da eklenir: İslam, akıl ve temyiz (doğruyu ve yanlış ayırt edebilme yaşı) böylece namazın geçerli olması için dokuz şart gerekir.

İslam, akıl, temyiz, hadesten taharet, necasetten taharet, avreti örtmek, vaktin girmesi, kibleye yönelmek ve niyet.

En iyisini Allah bilir.